

REG
LAB

NÄTVERKSTAN
KULTUR

Introduktion till området

Kulturella och kreativa

näringsar

Reglab seminarieserie om KKN • Brew House, Göteborg • 27 november 2014

david.karlsson@natverkstan.net • lotta.lekvall@natverkstan.net

Intro

የባህል ኢንዱስትሪ ልማትና ትብብር ዳይሬክቶሬት
CULTURAL INDUSTRY DEVELOPMENT
COOPERATION DIRECTORATE

*Etiopiens Ministry of
Culture and Tourism, Addis
Ababa, 22 nov 2014.
Foto: Lotta Lekvall*

”

De viktigaste kulturekonomiska aktörerna i världen i dag är städer och regioner – inte nationalstater.

Tom Fleming

Källa: Tom Fleming, presentation vid Arterial Networks African Creative Economy Conference, Rabat, Marocko, 15 nov 2014.

3 delar

1. Varför så svårt?

Diskussioner om KKN.

2. Örnar och myror

Olika perspektiv på sektorn.

3. Kulturekonomi.

Tre epoker. Tre rationaliteter.

1

**Varför så
svårt?**

”

Jag är en av dem som har lyckats med det, men det gäller verkligen inte alla. Vi får hoppas på en ändring 2014.

Benny Andersson

Källa: Benny Andersson, intervjuad i DN 28 feb 2013.

”

Jag ser mig inte bara som författare, utan också som affärskvinna. För mig finns det ingen motsättning i det

Camilla Läckberg

*Källa: Camilla Läckberg, intervjuad i *DI Weekend* 13 april 2013.*

”

För en blivande entreprenör finns ingen bättre skola än några säsonger i det fria kulturlivet.

Sven Rånlund

Göteborgs-Posten 13 april 2012

Kulturekonomi

- **Kulturindustri**
- **Upplevelseekonomi**
- **Copyright Industries**
- **Kulturföretagande**
- **Kreativa näringar**
- **Kreativ ekonomi**
- **Kreativ sektor**

Etc...

Diskussionens historia

- 1944 • "Kulturindustri"** (Adorno & Horkheimer)
- 1995 • "The Creative City"** (Landry & Biancini)
- 1997 • New Labour 1997. "Cool Britannia"** (GLC 1992)
- 2002 • Den kreativa klassen** (Florida)
- 2006 • "The Economy of Culture in Europe"** (EU/KEA)
- 2008 • Creative Economy Report** (FN)
- 2010 • "Att tillvara ta potentialen i den kulturella och kreativa sektorn"** (EU:s "Grönbok")

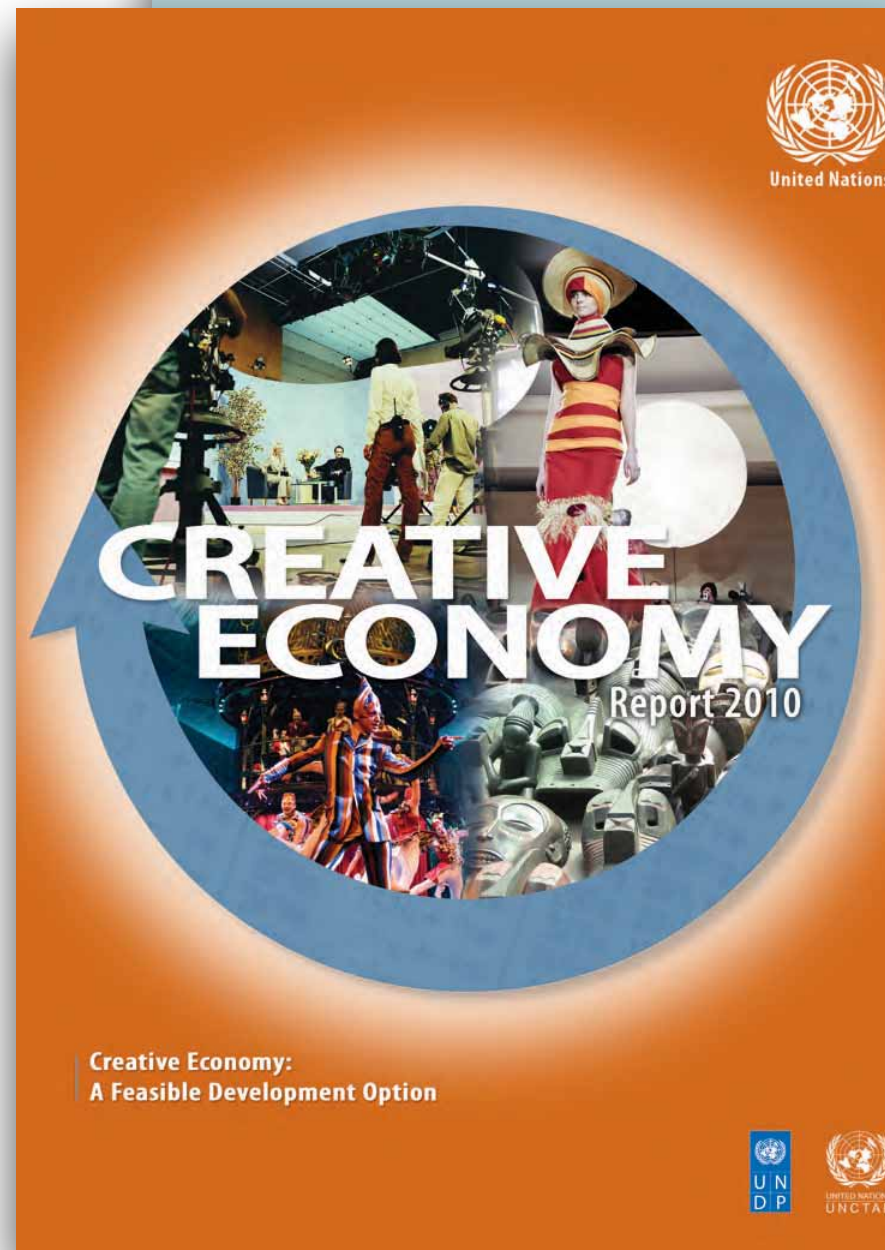

Tony Blair anländer till Downing Street efter valsegern, London maj 1997. Foto: Tom Stoddart/Getty Images.

"The Economy of Culture in Europe" (2006)

“Creative Economy Report” (2008, 2010)

the **entrepreneurial** dimension
of the cultural and creative industries

**“The
entrepreneurial
dimension of the
cultural and
creative
industries”
(2010)**

Diskussionens historia

- 1944 • "Kulturindustri"** (Adorno & Horkheimer)
- 1995 • "The Creative City"** (Landry & Biancini)
- 1997 • New Labour 1997. "Cool Britannia"** (GLC 1992)
- 2002 • Den kreativa klassen** (Florida)
- 2006 • "The Economy of Culture in Europe"** (EU/KEA)
- 2008 • Creative Economy Report** (FN)
- 2010 • "Att tillvara ta potentialen i den kulturella och kreativa sektorn"** (EU:s "Grönbok")

Giep Hagoort, Göteborg, 14 nov 2012.

”

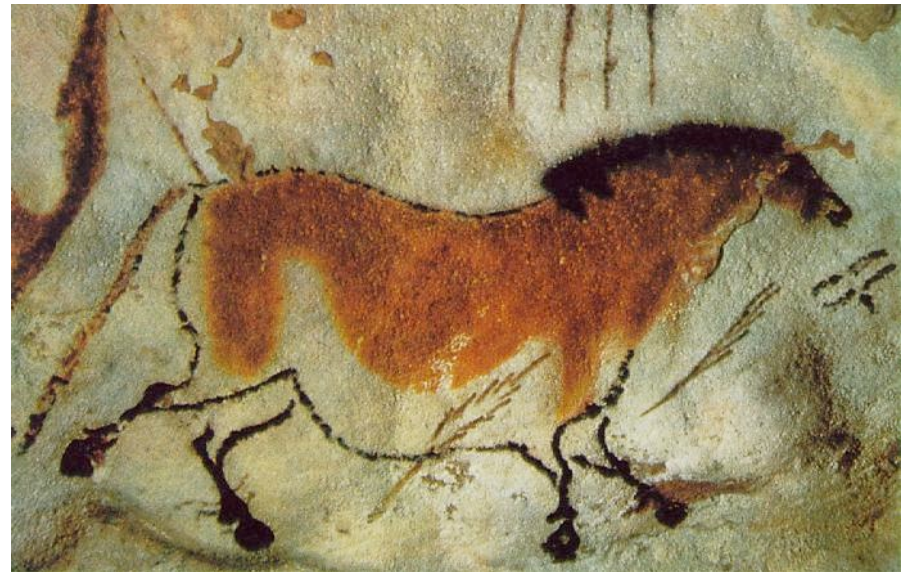
När Shakespeare,
Rembrandt och Rubens
framträder under
senrenässansen markerar
det nya och olikartade
former av
kulturföretagande...

*Källa: Giep Hagoort,
"Cultural Entrepreneurship"
(Utrecht School of the Arts 2007), s 9.*

Giep Hagoort, Göteborg, 14 nov 2012.

Konstarternas ekonomiska historia

Slutsats:

Diskussionen om kulturnäringsar är både gammal och ny på samma gång.

David Karlsson & Lotta Lekvall, "Örnarna och myrstacken. Vad vet vi om kulturnäringsarna?" (VGR & Nätverkstan 2011).

Exempel

2

**Örnar och
myror**

1. Örnperspektiv

Makro. Statistik

2. Myrperspektiv.

Mikro. Det enskilda fallet.

3. Myrstacksperspektiv.

Meso. Miljöer, kluster.

Makro

De kulturella och kreativa näringarna inom EU. Nyckeltal 2003.

Omsättning: € 654 mrdr

Antal kulturföretag: 1,4 milj

Arbetsmarknad: 3,1%

BNP: 2,6%

De kulturella och kreativa näringarna inom EU. Nyckeltal 2003.

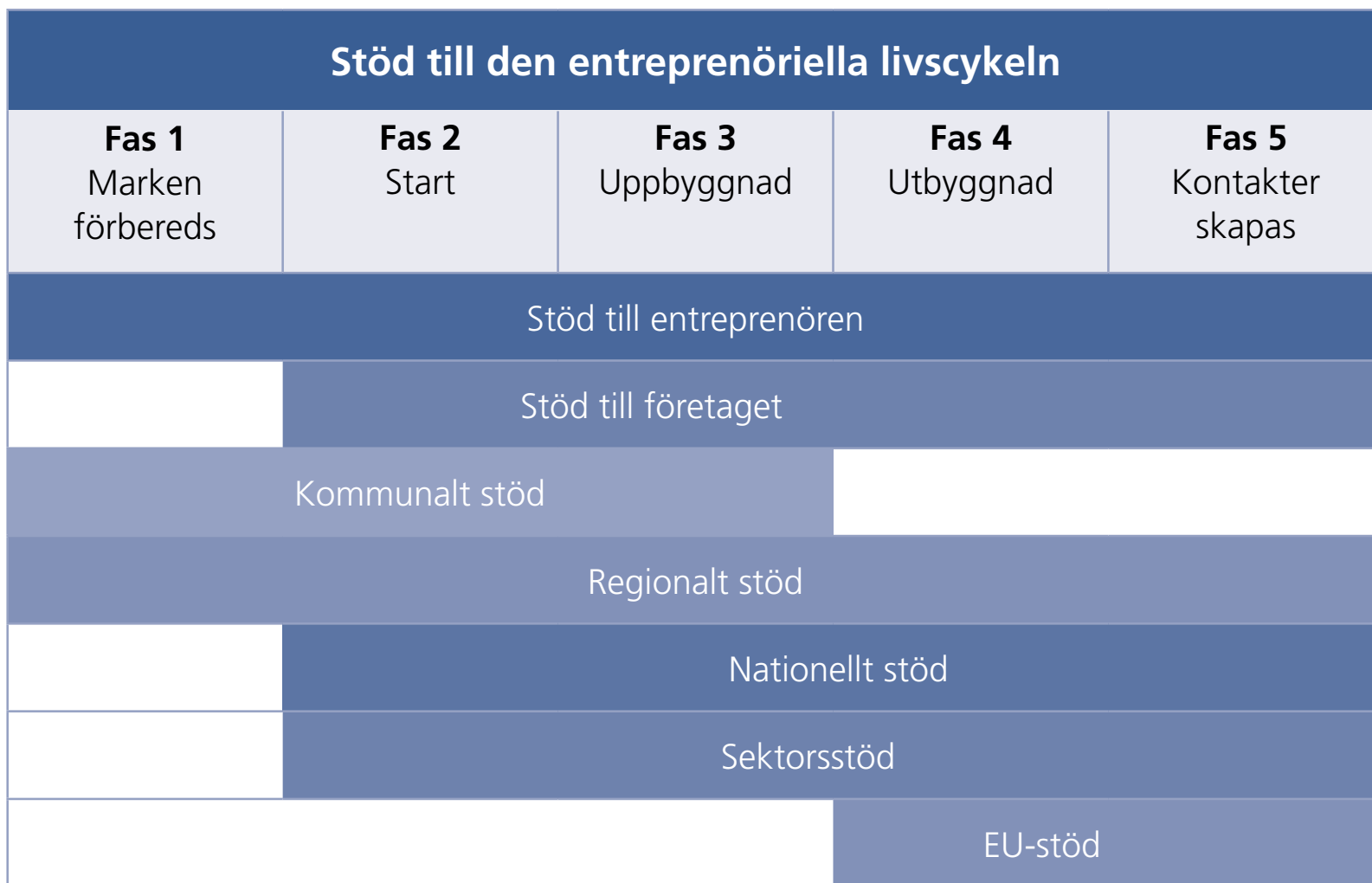
**Tillväxt:
12,3% högre än
ekonomin i dess
helhet**

?

Mikro

Giep Hagoort, Göteborg, 14 nov 2012.

Figur 2: Utrecht-modellen för offentliga insatser till stöd för kulturföretag. Se Hagoort 2013.

Meso

Systemövergripande kulturområden

Kvalitet	Det kulturella utbudets kvalitet (QCS)					
	Den lokala ledningens kvalitet (QLG)					
	Kunskapsproduktionens kvalitet (QPK)					
Utveckling	Utveckling av det lokala entreprenörskapet (DLE)					
	Utveckling av lokal talang (DLT)					
Attraktion	Attraktion av externa företag och					
	investeringar (AEF)					
	Attraktion av extern talang (AET)					
Nätverkande	Internt nätverkande (INW)					
	Extern nätverkande (ENW)					
Socialitet	Ledning av socialt viktiga funktioner (MSC)					
	Kapacitetsbyggande och utbildning av lokalsamhället (CBE)					
	Engagemang i lokalsamhället (LCI)					
		Naturligt kapital	Fysiskt kapital	Human-kapital	Socialt kapital	Symboliskt/kulturellt kapital

Figur 3: Saccos matris för att kartlägga en plats resurser för kulturell utveckling. Se Sacco 2013.

3

Kulturrekonomi

Från Kultur 1.0 till Kultur 3.0

*Pier Luigi Sacco & Massimo Buscema, Stadsteatern
Skövde, 15 maj 2014. Foto: Staffan Hjalmarsson.*

Kultur 1.0

Kulturen i behov av ekonomiskt stöd.

**Från mecenater till
offentlig
kulturpolitik.**

Källa: Pier Luigi Sacco: "Culture 3.0: a new perspective for the EU 2014-2020 structural funds programming" (april 2011).

Kultur 2.0

Kultur leder till tillväxt och jobb.

**Kulturnäringsar en ekonomiskt
viktig sektor.**

Kulturindustri.

Källa: Pier Luigi Sacco: "Culture 3.0: a new perspective for the EU 2014-2020 structural funds programming" (april 2011).

FÖRST KOM VARVEN.

SEDAN KOM VOLVO.

**NU KOMMER FILMINDUSTRIN
TILL GÖTEBORG.**

**GOTHENBURG
FILM
STUDIOS**

**GOTHENBURG
FILM
STUDIOS**

*Pier Luigi Sacco, Stadsteatern Skövde, 15 maj 2014.
Foto: Staffan Hjalmarsson.*

”

Den industriella
revolutionen
kom sent till
kulturlivet...

A star is born

Hollywood majors' gross American box-office receipts, 2013

Majors	Founded	\$bn
Warner Bros.	1923	1.9
Buena Vista (Disney)	1923*	1.7
Universal	1912	1.4
Sony/Columbia	1918	1.1
Lionsgate	1997	1.1
Twentieth Century Fox	1915	1.1
Paramount	1912	1.0

Sources: Company websites;
Box Office Mojo

*Walt Disney
Company founded

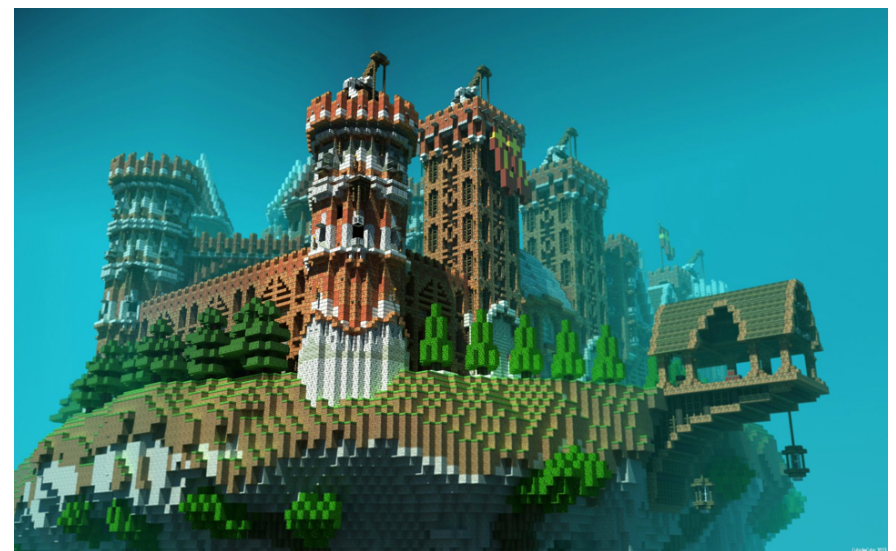
Källa: The Economist, 25 jan 2014.

Kultur 3.0

**Ingen passiv publik. Prosumer.
Deltagarkultur.**

**Kulturen genomsyrar
vardagsliv och
samhälle.**

Källa: Pier Luigi Sacco: "Culture 3.0: a new perspective for the EU 2014-2020 structural funds programming" (april 2011).

Minecraft

- Börjar byggas maj 2009
- Släpps nov 2011
- 17,5 miljoner sålda ex (dec 2012)
- 40 miljoner användare (okt 2012)
- Omsättning 1,5 mrdr kr (2012)
- Säljs till Microsoft för 2 miljarder USD (sept 2014)

PewDiePie

- Född i Göteborg 1989, Chalmers
- Egen Youtube-kanal 2009
- Flest Youtube-prenumeranter, aug 2013
- 34 miljoner. Flest någonsin, nov 2014

Felix Kjellberg

**"Indirekta
effekter"**

Kultur 3.0

Kraften i det kulturella deltagandet: 8 nivåer

- 1. Innovation**
- 2. Välfärd**
- 3. Hållbar utveckling**
- 4. Social sammanhållning**
- 5. Nya entreprenörskapsmodeller**
- 6. Livslångt lärande**
- 7. Mjuk makt**
- 8. Lokal identitet**

Alltså...

Kultur 1.0

Förindustriell produktion

Kulturen behöver stöd

Kultur 2.0

Industriell produktion

Kulturen är en lönsam bransch

Kultur 3.0

Postindustriell produktion

Kulturen genomsyrar allt

Tack!